

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 183 (XXVII) — Nr. 590

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Miercuri, 5 august 2015

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 438 din 9 iunie 2015 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii nr. 63/2011 privind încadrarea și salarizarea în anul 2011 a personalului didactic și didactic auxiliar din învățământ	2-4
Decizia nr. 507 din 30 iunie 2015 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. XV din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 8/2014 pentru modificarea și completarea unor acte normative și alte măsuri fiscal-bugetare	5-6
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
896. — Ordin al ministrului finanțelor publice pentru completarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 146/2002 privind formarea și utilizarea resurselor derulate prin trezoreria statului, aprobată cu modificări prin Legea nr. 201/2003, aprobate prin Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 1.235/2003	7
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
Decizia nr. 19 din 4 iunie 2015 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală)	8-15

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 438**

din 9 iunie 2015

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii nr. 63/2011 privind încadrarea și salarizarea în anul 2011 a personalului didactic și didactic auxiliar din învățământ

Augustin Zegrean	— președinte
Valer Dorneanu	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel-Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Patricia Marilena Ionea	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Ștefania Sofronie.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii nr. 63/2011 privind încadrarea și salarizarea în anul 2011 a personalului didactic și didactic auxiliar din învățământ, excepție ridicată de Sindicatul Învățământ Brăila „Corneliu Gheorghe Caranica”, în calitate de reprezentant al membrilor săi de sindicat, în Dosarul nr. 1.632/113/2014 al Curții de Apel Galați — Secția conflicte de muncă și asigurări sociale, și care constituie obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 441D/2015.

2. La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Magistratul-asistent referă asupra notelor scrise depuse la dosar de către Sindicatul Învățământ Brăila „Corneliu Gheorghe Caranica”, prin care solicită admiterea excepției de neconstituționalitate.

4. Președintele dispune să se facă apelul și în dosarele nr. 442—444D/2015, nr. 455—458D/2015, nr. 481D/2015 și nr. 590—602D/2015, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor aceluiși act normativ, excepție ridicată de Sindicatul Învățământ Brăila „Corneliu Gheorghe Caranica”, în calitate de reprezentant al membrilor săi de sindicat, în dosarele nr. 1.721/113/2014, nr. 1.626/113/2014, nr. 1.353/113/2014, nr. 1.553/113/2014, nr. 1.451/113/2014, nr. 1.628/113/2014, nr. 1.015/113/2014, nr. 1.162/113/2014, nr. 1.348/113/2014 și nr. 1.582/113/2014 ale Curții de Apel Galați — Secția conflicte de muncă și asigurări sociale, de Sindicatul Liber „Educația” din Galați, în calitate de reprezentant al membrilor săi de sindicat, în Dosarul nr. 4.008/121/2014/a1 al Curții de Apel Galați — Secția conflicte de muncă și asigurări sociale, de Sindicatul Învățământului Preuniversitar Satu Mare, în calitate de reprezentant al membrilor săi de sindicat, în Dosarul nr. 1.167/83/2014 al Curții de Apel Oradea — Secția I civilă, precum și în dosarele nr. 1.645/83/2014, nr. 1.904/83/2014 și nr. 2.096/83/2014 ale Tribunalului Satu Mare — Secția I civilă, și de Sindicatul Liber din Învățământ Satu Mare, în calitate de reprezentant al membrilor săi de sindicat, în dosarele nr. 1.067/83/2014, nr. 1.070/83/2014, nr. 1.122/83/2014, nr. 1.123/83/2014, nr. 1.144/83/2014 și nr. 2.865/83/2014 ale Tribunalului Satu Mare — Secția I civilă.

5. La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

6. Curtea, având în vedere obiectul excepțiilor de neconstituționalitate ridicate în dosarele nr. 441—444D/2015,

nr. 455—458D/2015, nr. 481D/2015 și nr. 590—602D/2015, pune în discuție, din oficiu, problema conexării cauzelor.

7. Reprezentantul Ministerului Public este de acord cu conexarea dosarelor.

8. Curtea, în temeiul art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, dispune conexarea dosarelor nr. 442—444D/2015, nr. 455—458D/2015, nr. 481D/2015 și nr. 590—602D/2015 la Dosarul nr. 441D/2015, care este primul înregistrat.

9. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată. În acest sens invocă jurisprudența în materie a Curții Constituționale.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, constată următoarele:

10. Prin Decizia civilă nr. 16 din 16 februarie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 4.008/121/2014/a1, Încheierea din 24 februarie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 1.553/113/2014, încheierile din 27 februarie 2015, pronunțate în dosarele nr. 1.632/113/2014, nr. 1.721/113/2014, nr. 1.626/113/2014, nr. 1.353/113/2014, nr. 1.451/113/2014 și nr. 1.628/113/2014, încheierile din 10 martie 2015, pronunțate în dosarele nr. 1.015/113/2014, nr. 1.162/113/2014 și nr. 1.348/113/2014, și Încheierea din 17 martie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 1.582/113/2014, **Curtea de Apel Galați — Secția conflicte de muncă și asigurări sociale a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii nr. 63/2011 privind încadrarea și salarizarea în anul 2011 a personalului didactic și didactic auxiliar din învățământ.** Excepția a fost ridicată de Sindicatul Învățământ Brăila „Corneliu Gheorghe Caranica”, în calitate de reprezentant al membrilor săi de sindicat, și de Sindicatul Liber „Educația” din Galați, în calitate de reprezentant al membrilor săi de sindicat, cu prilejul soluționării unor litigii de muncă având ca obiect drepturi bănești.

11. Prin încheierile din 12 martie 2015, pronunțate în dosarele nr. 2.865/83/2014, nr. 2.096/83/2014, nr. 1.904/83/2014, nr. 1.645/83/2014, nr. 1.144/83/2014, nr. 1.123/83/2014, nr. 1.122/83/2014, nr. 1.070/83/2014 și nr. 1.067/83/2014, **Tribunalul Satu Mare — Secția I civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii nr. 63/2011.** Excepția a fost ridicată de Sindicatul Liber din Învățământ Satu Mare, în calitate de reprezentant al membrilor săi de sindicat, și de Sindicatul Învățământului Preuniversitar Satu Mare, în calitate de reprezentant al membrilor săi de sindicat, cu prilejul soluționării unor litigii de muncă având ca obiect drepturi bănești.

12. Prin Încheierea din 9 februarie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 1.167/83/2014, **Curtea de Apel Oradea — Secția I civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii nr. 63/2011.** Excepția a fost ridicată de Sindicatul Învățământului Preuniversitar Satu Mare, în calitate de reprezentant al membrilor săi de sindicat, cu prilejul soluționării unui litigiu de muncă având ca obiect drepturi bănești.

13. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorii acesteia arată, în esență, că, prin dispozițiile art. 1 alin. (1) lit. c) din Ordonanța Guvernului nr. 15/2008 privind creșterile salariale ce se vor acorda în anul 2008 personalului din învățământ, a fost stabilită valoarea coeficientului de multiplicare 1,000 pentru perioadele 1 ianuarie—31 martie 2008, 1 aprilie—30 septembrie 2008 și 1 octombrie—31 decembrie 2008. Prin Legea nr. 221/2008 pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 15/2008 privind creșterile salariale ce se vor acorda în anul 2008 personalului din învățământ coeficientul de multiplicare 1,000 a fost majorat la valoarea de 400,00 lei pentru perioada 1 octombrie—31 decembrie 2008. Prin acte normative ulterioare, așa cum sunt Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 136/2008 privind stabilirea unor măsuri pentru salarizarea personalului din învățământ în anul 2008, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 151/2008 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 15/2008 privind creșterile salariale ce se vor acorda în anul 2008 personalului din învățământ, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 1/2009 privind unele măsuri în domeniul salarizării personalului din sectorul bugetar, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 31/2009 privind unele măsuri în domeniul salarizării personalului din sectorul bugetar și Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 41/2009 privind unele măsuri în domeniul salarizării personalului din sectorul bugetar pentru perioada mai—decembrie 2009, Guvernul a încercat să diminueze această valoare, însă toate aceste ordonanțe au fost declarate ca fiind neconstituționale de către Curtea Constituțională. Prin urmare, a rămas aplicabilă valoarea stabilită de art. 1 alin. (1) lit. c) din Ordonanța Guvernului nr. 15/2008, așa cum a fost stabilită prin Legea nr. 221/2008. Ulterior, Guvernul a încercat încă o dată blocarea aplicării prevederilor Legii nr. 221/2008 prin dispozițiile art. 5 alin. (6) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 1/2010 privind unele măsuri de reîncadrare în funcții a unor categorii de personal din sectorul bugetar și stabilirea salariilor acestora, precum și alte măsuri în domeniul bugetar. Cu privire la aceste dispoziții de lege, Curtea, prin Decizia nr. 877 din 28 iunie 2011, a arătat că „prin Decizia nr. 3 din 4 aprilie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 350 din 19 mai 2011, Înalta Curte de Casație și Justiție a admis recursul în interesul legii care viza aplicarea dispozițiilor Legii nr. 221/2008 pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 15/2008 privind creșterile salariale ce se vor acorda în anul 2008 personalului din învățământ, stabilind că acestea se aplică pe toată perioada cuprinsă între 1 octombrie 2008 și 31 decembrie 2009, astfel încât reîncadrarea personalului didactic din învățământ la data de 1 ianuarie 2010 se va face pe coeficienții și salariul avut în plată la 31 decembrie 2009, stabilit în conformitate cu Legea nr. 221/2008, și nu cu Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 41/2009.” Prin Decizia nr. 11 din 8 octombrie 2012, Înalta Curte de Casație și Justiție s-a pronunțat în același sens.

14. Prin Legea nr. 118/2010 privind unele măsuri necesare în vederea restabilirii echilibrului bugetar s-a prevăzut diminuarea veniturilor brute pentru întregul personal plătit din fonduri publice, dar fără modificarea coeficienților de calculare a salariilor de bază stabiliți de Legea nr. 221/2008. Ulterior, prin Legea nr. 285/2010 privind salarizarea în anul 2011 a personalului plătit din fonduri publice, salariile diminuate prin Legea nr. 118/2010 au fost majorate cu 15%.

15. Până la data pronunțării Deciziei Curții Constituționale nr. 877 din 28 iunie 2011, ordonatorii de credite au aplicat în mod diferit legea, fie raportându-se la valoarea coeficientului de multiplicare stabilită prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 41/2009, fie prin raportare la valoarea stabilită prin Legea nr. 221/2008. Pentru a uniformiza aplicarea a fost adoptată Legea nr. 63/2011. Această lege ar fi trebuit să se raporteze la valorile rezultate din înmulțirea coeficienților de ierarhizare și de multiplicare prevăzuți de Legea nr. 221/2008, dar, contrar art. 1 alin. (5) din Constituție, s-a raportat la valorile stabilite prin

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 41/2009, astfel încât a rezultat o reducere a salariilor personalului didactic cu 25% față de prevederile Legii nr. 221/2008.

16. **Curtea de Apel Galați — Secția conflicte de muncă și asigurări sociale, Tribunalul Satu Mare — Secția I civilă și Curtea de Apel Oradea — Secția I civilă** consideră că excepția de neconstituționalitate nu este întemeiată.

17. În conformitate cu dispozițiile art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actele de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului, precum și Avocatului Poporului, pentru a-și formula punctele de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

18. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele de vedere solicitate.

CURTEA,

examinând actele de sesizare, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, notele scrise depuse la dosar de autorii excepției, concluziile procurorului, dispozițiile de lege criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

19. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

20. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile Legii nr. 63/2011 privind încadrarea și salarizarea în anul 2011 a personalului didactic și didactic auxiliar din învățământ, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 323 din 10 mai 2011.

21. Analizând dispozițiile de lege criticate, Curtea reține că acestea și-au încetat aplicarea la o dată anterioară invocării excepției de neconstituționalitate. Având în vedere însă cele reținute în Decizia nr. 766 din 15 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 549 din 3 august 2011, precum și faptul că dispozițiile de lege amintite reprezintă temeiul legal potrivit căruia au fost stabilite drepturile salariale care reprezintă obiectul cauzelor în care s-a ridicat excepția de neconstituționalitate, Curtea Constituțională urmează a analiza constituționalitatea acestor dispoziții de lege.

22. Autorii excepției consideră că dispozițiile de lege criticate sunt contrare prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (5) din Constituție, referitoare la obligația de a respecta Constituția, supremația sa și legile.

23. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că principala critică a autorilor excepției de neconstituționalitate este aceea că salariile personalului didactic și didactic auxiliar trebuiau să revină, începând cu data de 1 ianuarie 2011, la cuantumul (calculat pe baza coeficientului de multiplicare 1,000 la valoarea de 400 lei) prevăzut de Legea nr. 221/2008 pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 15/2008 privind creșterile salariale ce se vor acorda în anul 2008 personalului din învățământ, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 730 din 28 octombrie 2008, coroborată cu Legea-cadru nr. 330/2009 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 762 din 9 noiembrie 2009. Astfel, autorii excepției critică noua reglementare a salarizării personalului didactic și didactic auxiliar — Legea nr. 63/2011. Cu privire la aceste dispoziții, Curtea s-a pronunțat prin Decizia nr. 623 din 4 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 26 din 13 ianuarie 2015, constatând constituționalitatea acestora.

24. Astfel, referitor la încălcarea art. 1 alin. (5) din Constituție, Curtea a amintit, la paragraful 15 al acestei decizii, jurisprudența sa privind dreptul autorității legiuitoare de a elabora măsuri de politică legislativă în domeniul salarizării, în concordanță cu condițiile economice și sociale existente la un moment dat. De asemenea, la același paragraf, Curtea a amintit jurisprudența

Curții Europene a Drepturilor Omului potrivit căreia statele se bucură de o largă marjă de apreciere pentru a determina oportunitatea și intensitatea politicilor lor în domeniul sumelor care urmează a fi plătite angajaților săi din bugetul de stat, și anume Hotărârea din 8 noiembrie 2005, pronunțată în Cauza *Kechko împotriva Ucrainei*, paragraful 23, Hotărârea din 8 decembrie 2009, pronunțată în Cauza *Wieczorek împotriva Poloniei*, paragraful 59, și Hotărârea din 2 februarie 2010, pronunțată în Cauza *Aizpurua Ortiz împotriva Spaniei*, paragraful 57. Cu privire la exigențele referitoare la previzibilitatea normelor juridice și protecția așteptărilor legitime ale cetățenilor, Curtea a constatat că acestea nu sunt încălcate câtă vreme Legea nr. 63/2011 a fost adoptată pentru a realiza unificarea salarizării unei categorii profesionale, respectiv pentru reglementarea unitară a domeniului vizat. În plus, Curtea a reținut că drepturile câștigate nu sunt cu nimic afectate prin reglementarea dedusă controlului de constituționalitate.

25. Prin aceeași decizie, paragraful 16, Curtea a constatat că, în materia salarizării personalului didactic și didactic auxiliar, a existat o situație juridică specifică, determinată de succesiunea a numeroase acte normative cu acest obiect de reglementare și de practica judiciară neunitară, care a condus la un sistem de salarizare neunitar. În acest context specific salarizării personalului didactic și didactic auxiliar, reglementarea criticată dă expresie unei măsuri de politică bugetară, determinată de impactul financiar major asupra cheltuielilor de personal aprobate pentru anul 2011, având în vedere consecințele modificărilor legislative și ale soluțiilor pronunțate de instanțele judecătorești, urmărind să elimine inechitatea în stabilirea salariilor din sistemul național de învățământ.

26. În ceea ce privește invocarea Deciziei Curții Constituționale nr. 877 din 28 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 706 din 6 octombrie 2011, și a deciziilor Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 3 din 4 aprilie 2011 și nr. 11 din 8 octombrie 2012, Curtea, prin Decizia nr. 200 din 31 martie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 367 din 27 mai 2015, paragrafele 30—32, a arătat, în esență, că cele reținute prin deciziile invocate de autorii excepției

30. Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Sindicatul Învățământ Brăila „Corneliu Gheorghe Caranica”, în calitate de reprezentant al membrilor săi de sindicat, și de Sindicatul Liber „Educația” din Galați, în calitate de reprezentant al membrilor săi de sindicat, în dosarele nr. 4.008/121/2014/a1, nr. 1.553/113/2014, nr. 1.632/113/2014, nr. 1.721/113/2014, nr. 1.626/113/2014, nr. 1.353/113/2014, nr. 1.451/113/2014, nr. 1.628/113/2014, nr. 1.015/113/2014, nr. 1.162/113/2014, nr. 1.348/113/2014 și nr. 1.582/113/2014, ale Curții de Apel Galați — Secția conflicte de muncă și asigurări sociale, de Sindicatul Liber din Învățământ Satu Mare, în calitate de reprezentant al membrilor săi de sindicat, și de Sindicatul Învățământului Preuniversitar Satu Mare, în calitate de reprezentant al membrilor săi de sindicat, în dosarele nr. 2.865/83/2014, nr. 2.096/83/2014, nr. 1.904/83/2014, nr. 1.645/83/2014, nr. 1.144/83/2014, nr. 1.123/83/2014, nr. 1.122/83/2014, nr. 1.070/83/2014 și nr. 1.067/83/2014 ale Tribunalului Satu Mare — Secția I civilă și de Sindicatul Învățământului Preuniversitar Satu Mare, în calitate de reprezentant al membrilor săi de sindicat, în Dosarul nr. 1.167/83/2014 al Curții de Apel Oradea — Secția I civilă și constată că dispozițiile Legii nr. 63/2011 privind încadrarea și salarizarea în anul 2011 a personalului didactic și didactic auxiliar din învățământ sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel Galați — Secția conflicte de muncă și asigurări sociale, Tribunalului Satu Mare — Secția I civilă și Curții de Apel Oradea — Secția I civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 9 iunie 2015.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent,
Patricia Marilena Ionea

nu pot fi aplicate *mutatis mutandis* la situația legislativă actuală, și anume la Legea nr. 63/2011, pentru că se referă la soluții legislative diferite. Deciziile pronunțate în cadrul soluționării unor recursuri în interesul legii reprezintă rezultatul unei activități de interpretare a legii, iar nu de legiferare, și își găsesc aplicabilitatea atât timp cât norma interpretată este în vigoare.

27. Distinct față de acestea, Curtea, prin paragraful 33 al Deciziei nr. 200 din 31 martie 2015, a amintit că, ulterior intrării în vigoare a Legii nr. 63/2011, legiuitorul a reglementat, prin art. 2 alin. (1) și (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 103/2013 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2014, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice, o majorare cu până la 10% a salariilor de bază și a sporurilor care nu fac parte din salariul de bază, pentru anumite categorii de personal didactic din învățământul preuniversitar, începând cu ianuarie 2014, iar prin art. 2 alin. (2)—(4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2015, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 925 din 18 decembrie 2014, o majorare cu 5% a salariilor de bază și a sporurilor personalului didactic și didactic auxiliar, începând cu 1 martie 2015 și cu 5% începând cu 1 septembrie 2015.

28. În final, Curtea a subliniat că, deși legiuitorul are dreptul, potrivit Legii fundamentale, de a reglementa salarizarea personalului didactic și didactic auxiliar, iar Legea nr. 63/2011 a fost concepută ca o lege temporară (a cărei aplicabilitate a fost prelungită succesiv până la sfârșitul anului 2015), totuși, în activitatea de legiferare în această materie, legiuitorul trebuie să țină seama că învățământul constituie prioritate națională, iar salarizarea personalului didactic și didactic auxiliar trebuie să fie în acord cu rolul și importanța activității prestate.

29. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să justifice reconsiderarea jurisprudenței în materie a Curții Constituționale, considerentele și soluțiile deciziilor mai sus amintite își păstrează valabilitatea și în prezenta cauză.

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 507

din 30 iunie 2015

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. XV din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 8/2014 pentru modificarea și completarea unor acte normative și alte măsuri fiscal-bugetare

Augustin Zegrean	— președinte
Valer Dorneanu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Simona Maya-Teodoroiu	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Ingrid Alina Tudora	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Ștefania Sofronea.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. XV din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 8/2014 pentru modificarea și completarea unor acte normative și alte măsuri fiscal-bugetare, excepție ridicată de Gheorghe Tofan în Dosarul nr. 15.244/245/2014 al Judecătoria Iași — Secția civilă. Excepția de neconstituționalitate formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 347D/2015.

2. La apelul nominal lipsesc părțile. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate. În acest sens, invocă jurisprudența în materie a Curții Constituționale concretizată, spre exemplu, prin deciziile nr. 676 din 13 noiembrie 2014 și nr. 705 din 27 noiembrie 2014.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

4. Prin Sentința civilă nr. 10.273 din 17 septembrie 2014, pronunțată în Dosarul nr. 15.244/245/2014, **Judecătoria Iași — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. XV din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 8/2014 pentru modificarea și completarea unor acte normative și alte măsuri fiscal-bugetare**. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de Gheorghe Tofan într-o cauză având ca obiect o contestație la executare.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul acesteia susține că „prevederile alin. (7) ale art. XV din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 8/2014, dacă nu întreg articolul, sunt profund neconstituționale”, întrucât „ordonanța de urgență menționată încalcă principiul fundamental al ordinii juridice civile, și anume neretroactivitatea legii civile, prin aceea că are pretenția să normeze situații din trecut, singurul rezultat fiind acela de afectare a prezizibilității și stabilității, prin însuflarea neîncrederii în lege.”

6. **Judecătoria Iași — Secția civilă** consideră că excepția de neconstituționalitate este întemeiată, „titlul executor fiind anterior intrării în vigoare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 8/2014 (art. XV), deși cererea de executare silită a fost formulată ulterior.”

7. În conformitate cu prevederile art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actul de sesizare a fost comunicat președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului, precum și Avocatului Poporului, pentru a-și formula punctele de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

8. **Avocatul Poporului** învederează faptul că își menține punctul de vedere transmis anterior cu privire la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. XV din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 8/2014, în sensul constituționalității acestora. Arată că acest punct de vedere a fost reținut în cuprinsul deciziilor nr. 676 din 13 noiembrie 2014 și nr. 705 din 27 noiembrie 2014, prin care Curtea a constatat că aceste prevederi de lege sunt constituționale.

9. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul** nu au transmis punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actul de sesizare, punctul de vedere al Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile de lege criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

10. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (1) și (2), art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

11. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie prevederile art. XV din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 8/2014 pentru modificarea și completarea unor acte normative și alte măsuri fiscal-bugetare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 151 din 28 februarie 2014. Textul legal criticat prevede că „(1) *Plata sumelor prevăzute prin hotărâri judecătorești având ca obiect restituirea taxei pe poluare pentru autovehicule și a taxei pentru emisiile poluante provenite de la autovehicule, dobânzile calculate până la data plății integrale și cheltuielile de judecată, precum și alte sume stabilite de instanțele judecătorești, devenite executorii până la data de 31 decembrie 2015, se va realiza pe parcursul a 5 ani calendaristici, prin plata în fiecare an a 20% din valoarea acestora.*

(2) *Cererile de restituire ale contribuabililor prevăzuți la alin. (1) se soluționează, conform prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în termen de 45 de zile de la înregistrare, iar plata tranșelor anuale se efectuează conform graficului stabilit de Administrația Fondului pentru Mediu.*

(3) *Termenul prevăzut la alin. (1) curge de la data împlinirii termenului prevăzut la alin. (2).*

(4) *În cursul termenului prevăzut la alin. (1) orice procedură de executare silită se suspendă de drept.*

(5) *Sumele prevăzute la alin. (1), plătite în temeiul prezentei ordonanțe de urgență, se actualizează cu indicii prețurilor de consum comunicat de Institutul Național de Statistică.*

(6) *Procedura de efectuare a plății titlurilor executorii va fi stabilită prin ordin comun al ministrului mediului și schimbărilor climatice și al ministrului finanțelor publice, cu respectarea termenelor prevăzute la alin. (1).*

(7) *Plățile restante la sumele aferente titlurilor executorii emise până la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență și pentru care nu a fost demarată procedura de executare silită se efectuează cu respectarea prevederilor alin. (1)—(6)."*

12. Autorul excepției de neconstituționalitate susține că aceste prevederi contravin dispozițiilor constituționale ale art. 15 alin. (2), potrivit cărora „*Legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile.*”

13. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că, în jurisprudența sa, s-a mai pronunțat asupra constituționalității prevederilor art. XV din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 8/2014, prin raportare la dispozițiile art. 15 alin. (2) din Constituție, și din perspectiva unor critici similare celor formulate în prezenta cauză.

14. Astfel, prin Decizia nr. 676 din 13 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 93 din 4 februarie 2015, Decizia nr. 705 din 27 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 33 din 15 ianuarie 2015, și Decizia nr. 133 din 10 martie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 340 din 19 mai 2015, Curtea a respins, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate și a constatat că prevederile art. XV din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 8/2014 sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

15. Prin deciziile menționate, Curtea a reținut că art. XV din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 8/2014 instituie eșalonarea plății sumelor prevăzute prin hotărâri judecătorești având ca obiect restituirea taxei pe poluare pentru autovehicule și a taxei pentru emisiile poluante provenite de la autovehicule, dobânzile calculate până la data plății integrale și cheltuielile de judecată, precum și alte sume stabilite de instanțele judecătorești, devenite executorii până la data de 31 decembrie 2015. Plata acestora se va realiza pe parcursul a 5 ani calendaristici, prin plata în fiecare an a 20% din valoarea acestora [alin. (1) al art. XV], iar pe această perioadă orice procedură de executare silită se suspendă de drept [alin. (4) al art. XV].

16. Cererile de restituire se soluționează în conformitate cu prevederile Ordonanței Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală în termen de 45 de zile de la înregistrare, iar plata tranșelor anuale se efectuează conform graficului stabilit de Administrația Fondului pentru Mediu [alin. (2) al art. XV].

21. Pentru argumentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Gheorghe Tofan în Dosarul nr. 15.244/245/2014 al Judecătoriei Iași — Secția civilă și constată că prevederile art. XV din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 8/2014 pentru modificarea și completarea unor acte normative și alte măsuri fiscal-bugetare sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Judecătoriei Iași — Secția civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 30 iunie 2015.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

AUGUSTIN ZEGREAN

Totodată, procedura de efectuare a plății titlurilor executorii va fi stabilită prin ordin comun al ministrului mediului și schimbărilor climatice și al ministrului finanțelor publice [alin. (6) al art. XV], iar sumele prevăzute prin hotărârile judecătorești prevăzute la alin. (1) al art. XV, plătite în temeiul acestei ordonanțe de urgență, se actualizează cu indicele prețurilor de consum comunicat de Institutul Național de Statistică [alin. (5) al art. XV]. Același regim este aplicabil și pentru plățile restante la sumele aferente titlurilor executorii emise până la data intrării în vigoare a acestei ordonanțe de urgență și pentru care nu a fost demarată procedura de executare silită [alin. (7) al art. XV].

17. Referitor la invocarea în motivarea excepției de neconstituționalitate a încălcării dispozițiilor art. 15 alin. (2) din Constituție, prin deciziile mai sus menționate Curtea a constatat că „*textele de lege criticate au aplicabilitate exclusiv pentru viitor*” (a se vedea, spre exemplu, paragraful 54 din Decizia nr. 676 din 13 noiembrie 2014).

18. În acest sens, Curtea reține că, potrivit art. XV alin. (7) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 8/2014, prevederile alin. (1)—(6) din această ordonanță de urgență se aplică și în privința sumelor aferente titlurilor executorii emise până la data intrării în vigoare a acestui act normativ și pentru care nu a fost demarată procedura de executare silită, fără însă ca prin această reglementare să se aducă atingere dispozițiilor art. 15 alin. (2) din Constituție, măsura criticată fiind mai degrabă una de garantare a dreptului de proprietate asupra bunului dobândit, cu atât mai mult cu cât art. XV alin. (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 8/2014 prevede actualizarea sumelor datorate cu indicele prețurilor de consum, ceea ce asigură executarea integrală a titlului executoriu.

19. De altfel, în ceea ce privește constituționalitatea instituirii eșalonării plății unor sume prevăzute în titluri executorii, precum și asupra suspendării de drept a oricărei proceduri de executare silită, există o bogată jurisprudență a Curții Constituționale, în acord cu cea a Curții Europene a Drepturilor Omului, prin care s-a statuat că legiuitorul poate stabili anumite măsuri, respectiv plata eșalonată a unor sume prevăzute în titluri executorii, sens în care sunt și prevederile art. XV din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 8/2014 prin care legiuitorul delegat a instituit o măsură de natură să întărească finalitatea procesului judiciar, în sensul că reprezintă un prim pas important al debitorului de a-și executa obligația.

20. Întrucât nu au intervenit elemente noi de natură a schimba jurisprudența Curții Constituționale, atât soluția, cât și considerentele deciziilor menționate își păstrează aplicabilitatea și în prezenta cauză.

Magistrat-asistent,
Ingrid Alina Tudora

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE

ORDIN

pentru completarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 146/2002 privind formarea și utilizarea resurselor derulate prin trezoreria statului, aprobată cu modificări prin Legea nr. 201/2003, aprobate prin Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 1.235/2003

În temeiul prevederilor art. 10 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 34/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Finanțelor Publice, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul finanțelor publice emite următorul ordin:

Art. I. — Normele metodologice de aplicare a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 146/2002 privind formarea și utilizarea resurselor derulate prin trezoreria statului, aprobată cu modificări prin Legea nr. 201/2003, aprobate prin Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 1.235/2003, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 734 din 21 octombrie 2003, cu modificările și completările ulterioare, se completează după cum urmează:

1. La punctul 17, după punctul 10.5.6 se introduce un nou punct, punctul 10.5.7, cu următorul cuprins:

„10.5.7. Depozitele instituțiilor și autorităților publice finanțate integral din venituri proprii prevăzute la pct. 10.4 se pot constitui pe termen de o lună (30 de zile) sau de 3 luni (90 de zile), în sumă de minimum un milion lei, în multiplu de o mie lei, în contul 44 «Depozite ale instituțiilor publice», numai din excedentele bugetelor proprii de venituri și cheltuieli ale anilor precedenți. Cuantumul și termenul pentru care se constituie depozitul și rata dobânzii se prevăd într-o convenție încheiată între titularul

depozitelor respective și unitatea trezoreriei statului unde este deschis contul, potrivit modelului prevăzut în anexa nr. 15.

10.5.7.1. La scadența depozitului, dobânda se virează în contul de venituri bugetare al exercițiului curent la capitolul 31 «Venituri din dobânzi» subcapitolul 31.03.00 «Alte venituri din dobânzi».

10.5.7.2. În cazul în care titularul depozitului solicită preluarea de sume din depozit înainte de termen, acesta se desființează integral, sumele se virează în ziua respectivă din contul de depozit în contul din care au provenit sumele, respectiv în excedentele bugetelor proprii de venituri și cheltuieli ale anilor precedenți. Pentru perioada cuprinsă între data constituirii depozitului și data desființării depozitului nu se calculează dobânda.”

2. După anexa nr. 14 se introduce o nouă anexă, anexa nr. 15, având cuprinsul prevăzut în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. II. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul finanțelor publice,
Eugen Orlando Teodorovici

București, 3 august 2015.
Nr. 896.

ANEXĂ

(Anexa nr. 15 la normele metodologice)

(titular de depozit)

TREZORERIA

În conformitate cu prevederile art. 10 alin. (6) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 146/2002 privind formarea și utilizarea resurselor derulate prin trezoreria statului, aprobată cu modificări prin Legea nr. 201/2003, cu modificările și completările ulterioare, între Trezoreria și se încheie prezenta

CONVENȚIE

1. constituie din contul¹ un depozit în sumă de la trezoreria statului, pe o perioadă de zile, începând cu data de

2. Nivelul dobânzii este de% pe an.

Dobânda se calculează după următoarea formulă:

$$D = \frac{\text{Sold cont depozit} \times \text{Număr de zile (30 sau 90 zile)} \times \% \text{ dobânda}}{360}$$

3. Trezoreria statului va rambursa suma de lei în data de, iar dobânda se va calcula și vira în aceeași zi în contul de venituri bugetare al exercițiului curent.

4. În cazul în care titularul solicită preluarea de sume din depozit înainte de termenul convenit, acesta se desființează integral, sumele se virează în contul din care au provenit și nu sunt purtătoare de dobândă.

5. Prezenta convenție s-a încheiat în 2 (două) exemplare, câte unul pentru fiecare dintre părți.

DIRECTOR,

DIRECTOR
(titular de depozit),

¹ Se înscrie, după caz, denumirea contului:

— „Excedent al bugetului instituțiilor publice din administrația publică centrală finanțate integral din venituri proprii”;

— „Excedent al bugetului instituțiilor publice din administrația publică locală, finanțate integral din venituri proprii”.

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT ÎN MATERIE PENALĂ

DECIZIA Nr. 19 din 4 iunie 2015

Dosar nr. 1.151/1/2015/HP/P

Mirela Sorina Popescu	— președintele Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție, președintele completului
Ștefan Pistol	— judecător la Secția penală — judecător-raportor
Mariana Ghena	— judecător la Secția penală
Leontina Șerban	— judecător la Secția penală
Florentina Dragomir	— judecător la Secția penală
Rodica Cosma	— judecător la Secția penală
Aurel Gheorghe Ilie	— judecător la Secția penală
Francisca Maria Vasile	— judecător la Secția penală
Simona Daniela Encean	— judecător la Secția penală
Mihaela Albu	— magistrat-asistent

S-a luat în examinare sesizarea formulată de Curtea Militară de Apel București — prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept în sensul de a se stabili dacă *fapta medicului, care are calitatea de funcționar public, de a primi plăți suplimentare sau donații de la pacienți, în condițiile art. 34 alin. (2) din Legea drepturilor pacientului nr. 46/2003, constituie sau nu o exercitare a unui drept recunoscut de lege, având ca urmare incidența dispozițiilor art. 21 alin. (1) teza I din Codul penal.*

Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a fost constituit conform prevederilor art. 476 alin. (6) din Codul de procedură penală și art. 274 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Ședința a fost prezidată de către președintele Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție, doamna judecător Mirela Sorina Popescu.

La ședința de judecată a participat doamna Mihaela Albu, magistrat-asistent în cadrul Secției penale, desemnat în conformitate cu dispozițiile art. 276 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a fost reprezentat de doamna procuror Justina Condoiu.

Magistratul-asistent a prezentat referatul cauzei, arătând că s-au transmis puncte de vedere asupra chestiunii de drept din partea unor curți de apel și tribunale. De asemenea, au fost depuse și puncte de vedere transmise de domnul profesor universitar doctor Valerian Cioclei din cadrul Facultății de Drept a Universității București și Institutul de Cercetări Juridice „Acad. Andrei Rădulescu”.

A mai învederat că la dosar a fost depus raportul întocmit de judecătorul-raportor care a fost comunicat părților, potrivit dispozițiilor art. 476 alin. (9) din Codul de procedură penală.

La data de 12 mai 2015 Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție — prin Adresa nr. 7.988/C/770/III-5/2015 a adus la cunoștință că nu există în lucru nicio sesizare având ca obiect promovarea unui recurs în

interesul legii vizând problema de drept supusă dezlegării în prezenta cauză, fiind depuse și concluzii scrise.

Reprezentantul Ministerului Public a arătat că, în ceea ce privește problema de drept ridicată de Curtea Militară de Apel București — în cauza de față, dacă sub imperiul Codului penal anterior, exercitarea unui drept și îndeplinirea unei obligații erau recunoscute drept cauze justificative speciale, reglementate în partea specială a codului sau în legi speciale, în actuala reglementare își găsesc consacarea explicită prin dispozițiile art. 21 din Codul penal. Totodată, fundamentul lor rezidă în unitatea ordinii juridice, fiind de neconceput ca o activitate autorizată sau ordonanță de o normă juridică să fie considerată ilicită de către o altă normă. De altfel, pentru a putea legitima invocarea unei cauze justificative este necesar ca drepturile recunoscute de lege (activitatea în îndeplinirea cărei se comite fapta incriminată) să fie exercitate cu bună-credință, deci cu respectarea limitelor explicite și implicite stabilite de norma legală pentru desfășurarea sa. Adoptată sub imperiul Codului penal anterior, Legea drepturilor pacientului nr. 46/2003 nu prevede, prin dispozițiile art. 34 alin. (2), o cauză justificativă pentru pacient. Pentru a putea fi calificată astfel, s-ar fi impus ca, fapta pacientului de a oferi bani sau alte foloase angajaților sau unității sanitare după îndeplinirea actului medical al cărui beneficiar a fost să îndeplinească, în prealabil, condițiile de tipicitate ale unei infracțiuni. Or, sub imperiul Codului penal anterior, fapta de a promite, oferi sau de a da foloase necuvenite nu era incriminată, voința legiuitorului fiind să incrimineze, prin dispozițiile art. 256, doar fapta de primire de foloase necuvenite de către funcționar.

De altfel, un alt argument în susținerea acestei interpretări este dat de principiul legalității incriminării și al pedepsei, care impune respectarea a două reguli esențiale: interzicerea aplicării analogiei în dreptul penal și stricta interpretare a normelor de drept penal, dar niciuna nu are un caracter absolut, ci sunt susceptibile de excepții. În acest sens, prin sintagma „cu respectarea legii” trebuie înțeleasă conformarea conduitei pacientului la dispozițiile legale care reglementează transferul dreptului de proprietate, legiuitorul condiționând permisiunea acordată de această conformare. Doar în lipsa acestei sintagme, doar în beneficiul pacientului care doar oferă și doar pentru cauzele cărora le este aplicabil Codul penal în vigoare, dispoziția legală ar putea fi interpretată ca având natura unei cauze justificative.

Concluzionând, reprezentantul Ministerului Public a solicitat, în temeiul art. 475—477 din Codul de procedură penală, admiterea sesizării prin care Curtea Militară de Apel București a cerut dezlegarea chestiunii de drept deduse judecării, respectiv dacă *fapta medicului, care are calitatea de funcționar public, de a primi plăți suplimentare sau donații de la pacienți, în condițiile art. 34 alin. (2) din Legea drepturilor pacientului nr. 46/2003, constituie sau nu o exercitare a unui drept recunoscut de lege, având ca urmare incidența dispozițiilor art. 21 alin. (1) teza I din Codul penal.*

Președintele Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a declarat dezbaterile închise, rămânând în pronunțare asupra sesizării formulate.

ÎNALTA CURTE,

Asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

Prin Încheierea de ședință din data de 16 februarie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 34/753/2013, Curtea Militară de Apel București a dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea dezlegării unor chestiuni de drept în sensul de a se stabili *dacă fapta medicului, care are calitatea de funcționar public, de a primi plăți suplimentare sau donații de la pacienți, în condițiile art. 34 alin. (2) din Legea drepturilor pacientului nr. 46/2003, constituie sau nu o exercitare a unui drept recunoscut de lege, având ca urmare incidența dispozițiilor art. 21 alin. (1) teza I din Codul penal.*

II. Expunerea succintă a cauzei ce formează obiectul Dosarului nr. 34/753/2013 al Curții Militare de Apel București

Curtea Militară de Apel București a fost sesizată să soluționeze apelurile declarate de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție — Direcția Națională Anticorupție — Secția pentru combaterea infracțiunilor de corupție săvârșite de militari și inculpatul M.I. împotriva Sentinței penale nr. 21 din data de 26 martie 2014, pronunțată de Tribunalul Militar București în Dosarul nr. 34/753/2013.

Prin *Sentința penală nr. 21 din data de 26 martie 2014*, pronunțată în Dosarul nr. 34/753/2013 al Tribunalului Militar București, a fost achitat inculpatul M.I. în temeiul art. 16 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură penală pentru infracțiunea de luare de mită, faptă prevăzută și pedepsită de art. 254 alin. 1 din Codul penal anterior raportat la art. 6 din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, cu modificările și completările ulterioare, și cu aplicarea art. 5 din Codul penal.

În baza art. 396 din Codul de procedură penală coroborat cu art. 16 alin. (1) lit. d) din Codul de procedură penală, a fost achitat același inculpat M.I. pentru săvârșirea infracțiunii de primire de foloase necuvenite, faptă prevăzută și pedepsită de art. 256 alin. 1 din Codul penal anterior raportat la art. 6 din Legea nr. 78/2000, cu modificările și completările ulterioare, și cu aplicarea art. 5 din Codul penal.

Împotriva hotărârii instanței de fond au declarat apeluri Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție — Direcția Națională Anticorupție — Secția pentru combaterea infracțiunilor de corupție săvârșite de militari și inculpatul M.I.

Prin Încheierea de ședință din data de 16 februarie 2015 a Curții Militare de Apel București a fost pusă în discuția părților necesitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, reținându-se următoarele:

— Curtea de apel a fost investită cu judecarea cauzei în ultimă instanță, potrivit art. 551 și 552 din Codul de procedură penală, care prevăd că hotărârea pronunțată de această instanță, fie în sensul respingerii, fie în sensul admiterii apelurilor cu care a fost sesizată, este definitivă;

— lămurirea chestiunii de drept cu care a fost sesizată depinde de soluționarea pe fond a cauzei, în ce privește infracțiunea de primire de foloase necuvenite, faptă prevăzută și pedepsită de art. 256 din Codul penal anterior, recalificată prin dispozițiile art. 289 din Codul penal în infracțiunea de luare de mită;

— problema de drept enunțată este nouă, deoarece, prin consultarea jurisprudenței, s-a constatat că asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii.

III. Punctul de vedere al completului care a dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție

Instanța care a sesizat Înalta Curte de Casație și Justiție cu chestiunea de drept supusă dezlegării a arătat că, prin

dispozițiile art. 34 alin. (1) din Legea drepturilor pacientului nr. 46/2003, se dispune că *personalul medical sau nemedical din unitățile sanitare nu are dreptul să supună pacientul niciunei forme de presiune pentru a-l determina pe acesta să îl recompenseze altfel decât prevăd reglementările de plată legale din cadrul unității respective*, iar prin dispozițiile alin. (2) al aceluiași articol se prevede că *pacientul poate oferi angajaților sau unității unde a fost îngrijit plăți suplimentare sau donații, cu respectarea legii*. Până la data pronunțării încheierii de sesizare nu s-a format o jurisprudență cu privire la interpretarea dispozițiilor art. 34 alin. (2) din Legea drepturilor pacientului nr. 46/2003 în cadrul Curții Militare de Apel București.

Referitor la chestiunea prealabilă pusă în discuție, s-a susținut că *dispozițiile art. 34 alin. (2) din Legea drepturilor pacientului nr. 46/2003 sunt dispoziții prin care se instituie un drept în favoarea angajaților unei unități sanitare în care a fost îngrijit un pacient de a primi plăți suplimentare sau donații din partea pacientului, drept care trebuie să fie exercitat în condițiile prevăzute de lege*.

Prin urmare, exercitarea dreptului arătat în alineatul precedent, cu respectarea condițiilor prevăzute de lege, are ca efect incidența dispozițiilor art. 21 alin. (1) teza I din Codul penal privitoare la cauza justificativă prin care caracterul antijuridic al faptei în care se concretizează exercitarea acestui drept este înlăturat.

Asupra faptului că dreptul de a primi de la un pacient donații de către angajații unității sanitare în care a fost îngrijit pacientul care face o asemenea liberalitate a fost exercitat licit sau ilicit urmează a se pronunța instanța de judecată investită cu judecarea cauzei, care va analiza dacă persoana donatarului îndeplinește condițiile prevăzute de legea civilă privitoare la capacitatea de a primi liberalități de la pacientul tratat medical.

De asemenea, instanța de judecată, pentru a da eficiență juridică dispozițiilor art. 34 alin. (1) din Legea nr. 46/2003, va analiza și dacă pentru acordarea serviciilor medicale personalul medical sau nemedical din unitățile sanitare a supus pacientul oricărei forme de presiune pentru a-l determina pe acesta să îl recompenseze, inclusiv prin menținerea în cadrul unității sanitare la nivel de zvon public, prin lipsa oricăror acțiuni de combatere, a faptului că pentru acordarea serviciilor medicale este necesară efectuarea de plăți sau liberalități de către pacient.

Referitor la formularea solicitării adresate Înaltei Curți de Casație și Justiție, Curtea Militară de Apel București a apreciat că *se impune cenzurarea cererii formulate de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție — Direcția Națională Anticorupție — Secția pentru combaterea infracțiunilor de corupție săvârșite de militari, întrucât prin dispozițiile art. 34 alin. (2) din Legea drepturilor pacientului nr. 46/2003 nu se dezincriminează infracțiunea de primire de foloase necuvenite sau cea de luare de mită, ci doar se înlătură caracterul ilicit al faptei prin care se primesc plățile sau donațiile efectuate de pacienți în favoarea angajaților unității sanitare în care a fost îngrijit pacientul*.

Concluzionând, Curtea Militară de Apel București a susținut că *chestiunea de drept de care depinde soluționarea pe fond a cauzei de față, în ce privește infracțiunea de primire de foloase necuvenite, vizează excluderea răspunderii penale nu ca urmare a faptului că infracțiunea reținută în sarcina inculpatului nu este prevăzută de legea penală, ci ca urmare a faptului că această faptă are caracter licit, întrucât săvârșirea ei este consecința exercitării unui drept prevăzut de lege*.

IV. Punctul de vedere al inculpatului cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

Potrivit dispozițiilor art. 476 alin. (9) din Codul de procedură penală, apărătorul ales al apelantului intimat inculpat M.I.

a transmis la dosar un punct de vedere scris privind chestiunea de drept supusă judecării, solicitând să se constate că procedura specială a sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unei chestiuni de drept nu este la îndemâna părții, astfel că numai completul de judecată poate aprecia ca fiind utilă această sesizare, dar în opinia sa nu consideră că ar fi vorba de o dezincriminare, ci de exercitarea unui drept prevăzut de lege, deci de existența unei cauze justificative, pentru că fapta reținută în sarcina apelantului-inculpat îndeplinește în totalitate condițiile de tipicitate prevăzute de norma incriminătoare.

Totodată, apărătorul ales al inculpatului a făcut referire la art. 34 alin. (2) din Legea drepturilor pacientului nr. 46/2003, arătând că orice lege trebuie să aibă norme metodologice de aplicare, iar pacienții pot oferi unității sanitare unde au fost îngrijiți plăți sau foloase, și a învederat că înțelege să lase la aprecierea instanței cererea formulată de reprezentantul Ministerului Public.

V. Punctele de vedere exprimate de către curțile de apel și instanțele de judecată arondate

La nivelul curților de apel și al instanțelor de judecată arondate s-au conturat următoarele opinii:

Curtea de Apel Bacău, Curtea de Apel Cluj și Curtea de Apel Galați au comunicat că nu au fost identificate hotărâri judecătorești în materie, fiind exprimate opinii juridice, în sensul incidenței cauzei justificative prevăzute de art. 21 din Codul penal.

Curtea de Apel Brașov a comunicat că nu au fost identificate hotărâri judecătorești în materie, fiind exprimate două opinii juridice: prima opinie, în sensul inadmisibilității sesizării (cu motivarea că, sub aparența dezlegării unei chestiuni de drept se solicită o soluție care vizează rezolvarea conflictului de drept penal supus judecării), și **a doua opinie**, în sensul că, în aplicarea art. 34 alin. (2) din Legea drepturilor pacientului nr. 46/2003, vor trebui respectate dispozițiile care reglementează donația, în special cele cuprinse în art. 1.011 alin. (2) teza a III-a din Codul civil.

Curtea de Apel Craiova a comunicat că nu au fost identificate hotărâri judecătorești în materie, fiind exprimate două opinii: **opinia majoritară**, în sensul că art. 34 alin. (2) din Legea drepturilor pacientului nr. 46/2003 nu dezincriminează infracțiunea de primire de foloase necuvenite prevăzută de art. 256 din Codul penal anterior, dar nici infracțiunea de luare de mită, prevăzută de art. 289 din Codul penal actual (s-au făcut trimiteri la raportul dintre normele speciale și normele generale, tehnica legislativă pentru elaborarea actelor normative, norma specială trebuind să fie atât în aceeași materie, cât și de același nivel, potrivit art. 73 alin. (1) din Constituție, legile organice având forță juridică superioară celor ordinare), și **opinia minoritară**, nemotivată, care este în sensul incidenței art. 21 alin. (1) din Codul penal, însă numai dacă se respectă condiția *cu respectarea legii*.

Curtea de Apel Oradea și Curtea de Apel Timișoara au comunicat că nu au fost identificate hotărâri judecătorești în materie, fiind exprimată opinia în sensul că, în aplicarea art. 34 alin. (2) din Legea drepturilor pacientului nr. 46/2003 și stabilirea eventualei incidențe a dispozițiilor art. 21 alin. (1) din Codul penal, pentru oferirea sumelor de bani vor trebui respectate dispozițiile legale, inclusiv cele privind donația (forma autentică, în toate cazurile, indiferent de sumă și de felul plăților, medicul fiind obligat să declare veniturile pentru a fi fiscalizate).

Curtea de Apel Pitești, Curtea de Apel Ploiești și Curtea de Apel Alba Iulia au comunicat că, întrucât nu au fost identificate hotărâri judecătorești în materie, nu au fost exprimate opinii juridice.

Curtea de Apel Târgu Mureș a comunicat că nu a identificat hotărâri judecătorești în materie, menționând, fără argumentare, că o parte a magistraților sunt în sens favorabil opiniei completului care a dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Curtea de Apel Constanța a menționat că nu au fost identificate hotărâri judecătorești în materie, fiind exprimată opinia juridică în sensul incidenței art. 21 alin. (1) din Codul penal, însă numai dacă se respectă toate cerințele legii, inclusiv condiția referitoare *cu respectarea legii*.

Judecătoria Tribunalului Mureș au opinat în sensul că **dispozițiile art. 34 alin. (2) din Legea drepturilor pacientului nr. 46/2003 sunt neconstituționale** întrucât încalcă principiul egalității în fața legii și creează o discriminare față de celelalte categorii de funcționari publici care nu pot primi astfel de plăți suplimentare sau donații, fiind de natură să acopere o infracțiune.

VI. Constatarea judecătorului-raportor cu privire la opiniile juridice ale instanțelor judecătorești:

— *nu au fost identificate la instanțele naționale hotărâri judecătorești cu privire la aplicarea dispozițiilor art. 34 alin. (2) din Legea nr. 46/2003, nici anterioare și nici ulterioare datei de 1 februarie 2014, data intrării în vigoare a Codului penal;*

— *cu o singură excepție, în opiniile juridice transmise Înaltei Curți nu s-a făcut o examinare distinctă a aplicării art. 34 alin. (2) din Legea nr. 46/2003 pentru cazul medicului angajat cu contract de muncă într-o unitate spitalicească din sistemul public de sănătate, respectiv, pentru cazul medicului care își desfășoară activitatea într-un spital privat;*

— *nu s-a făcut trimitere la Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 26/HP din data de 3 decembrie 2014 prin care s-a statuat că „medicul angajat cu contract de muncă într-o unitate spitalicească din sistemul public de sănătate are calitatea de funcționar public în accepțiunea dispozițiilor art. 175 alin. (1) lit. b) teza a II-a din Codul penal.*

VII. Opinia specialiștilor consultați

În conformitate cu dispozițiile art. 476 alin. (1) raportat la art. 473 alin. (5) din Codul de procedură penală, a fost solicitată opinia specialiștilor în drept penal asupra chestiunii de drept ce formează obiectul sesizării.

A transmis punctul de vedere domnul profesor universitar doctor Valerian Cioclei din cadrul Facultății de Drept a Universității București, în care se arată că exercitarea dreptului pacientului de a oferi plăți suplimentare sau donații angajaților ori unității unde a fost îngrijit (deci numai după acordarea îngrijirilor medicale), drept prevăzut în art. 34 alin. (2) din Legea drepturilor pacientului nr. 46/2003, atrage incidența cauzei justificative prevăzută de art. 21 alin. (1) teza I din Codul penal.

Specialiștii din cadrul Institutului de Cercetări Juridice „Acad. Andrei Rădulescu” au opinat, în sensul că exercitarea dreptului pacientului de a oferi plăți suplimentare sau donații angajaților ori unității unde a fost îngrijit — numai după acordarea îngrijirilor medicale —, drept prevăzut în art. 34 alin. (2) din Legea drepturilor pacientului nr. 46/2003, atrage incidența cauzei justificative prevăzută de art. 21 alin. (1) teza I din Codul penal ce va opera atât în privința pacientului, în raport cu infracțiunea de dare de mită, cât și în privința medicului (angajatului unității medicale), în raport cu infracțiunea de luare de mită (primire de foloase necuvenite în Codul penal anterior).

VIII. Examenul jurisprudenței

1. *Jurisprudența relevantă a Curții Constituționale — Decizia nr. 2 din 15 ianuarie 2014*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 71 din 29 ianuarie 2014.

Din decizia menționată sunt relevante următoarele paragrafe cu privire la opinia Curții Constituționale referitoare la

neconstituționalitatea instituirii unor excepții de la egalitatea în fața legii:

„Însă consacrand la nivel normativ cauza de impunitate a acestor persoane cu privire la infracțiuni care aduc atingere instituțiilor fundamentale ale statului de drept, legiuitorul reglementează un regim juridic distinct, de natură să le confere un statut privilegiat față de restul persoanelor care exercită funcții și demnități publice, și care rămân circumscrise noțiunii de «funcționar public». Așa fiind, în mod paradoxal, legiuitorul extrage din aria de incidență a răspunderii penale tocmai persoanele care ocupă funcții reprezentative în stat și care exercită prerogative de putere reală, persoane ale căror fapte de natură penală produc consecințe grave asupra bunei funcționări a autorităților publice, asupra actului decizional care privește interesul general al societății și, nu în ultimul rând, asupra încrederii cetățenilor în autoritatea și prestigiul instituțiilor statului.”

Pe de altă parte, Curtea a constatat că statutul juridic distinct, privilegiat, sub aspectul răspunderii penale, contravine principiului egalității în drepturi a cetățenilor consacrat de art. 16 alin. (1) din Constituție, potrivit căruia „Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări”. Mai mult, dispozițiile art. I pct. 5 și art. II pct. 3 din Legea pentru modificarea și completarea unor acte normative contravin și prevederilor art. 16 alin. (2) din Constituție. Într-adevăr, în măsura în care anumite subiecte de drept sunt excluse, prin efectul unei dispoziții legale adoptate în considerarea lor și aplicabile numai în ceea ce le privește, incidenței unei reglementări legale constituind dreptul comun în materie, dispozițiile legale în cauză nesocotesc principiul constituțional potrivit căruia „nimeni nu este mai presus de lege”.

2. *Jurisprudența relevantă a Înaltei Curți de Casație și Justiție*
Pentru perioada 2003 (când a fost publicată Legea nr. 46/2003)—1 februarie 2014 (când a intrat în vigoare actualul Cod penal) nu au fost identificate hotărâri judecătorești în care a fost examinată incidența art. 34 alin. (2) din Legea nr. 46/2003 în raport cu infracțiunea de primire de foloase necuvenite prevăzută de art. 256 din Codul penal anterior.

De asemenea, nici ulterior datei de 1 februarie 2014 nu au fost identificate hotărâri judecătorești în care a fost examinată incidența art. 34 alin. (2) din Legea nr. 46/2003 în raport cu infracțiunile de corupție reglementate de noul Cod penal.

3. *Jurisprudența relevantă a Curții Europene a Drepturilor Omului*

Nu au fost identificate hotărâri relevante ale Curții Europene a Drepturilor Omului

IX. Dispoziții legale incidente

Art. 16 din Constituția României — Egalitatea în drepturi

„(1) Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.

(2) Nimeni nu este mai presus de lege. [...]”;

Art. 1 alin. (1) din Codul penal

„(1) Legea penală prevede faptele care constituie infracțiuni.”;

Art. 256 din Codul penal din 1969 — Primirea de foloase necuvenite

„Primirea de către un funcționar, direct sau indirect, de bani ori de alte foloase, după ce a îndeplinit un act în virtutea funcției sale și la care era obligat în temeiul acesteia, se pedepsește cu închisoarea de la 6 luni la 5 ani. [...]”;

Art. 289 din Codul penal — Luarea de mită

„(1) Fapta funcționarului public, care, direct ori indirect, pentru sine sau pentru altul, pretinde ori primește bani sau alte foloase care nu i se cuvin ori acceptă promisiunea unor astfel de foloase, în legătură cu îndeplinirea, neîndeplinirea, urgentarea ori întârzierea îndeplinirii unui act ce intră în îndatoririle sale de

serviciu sau în legătură cu îndeplinirea unui act contrar acestor îndatoriri, se pedepsește cu închisoare de la 3 la 10 ani și interzicerea exercitării dreptului de a ocupa o funcție publică ori de a exercita profesia sau activitatea în executarea căreia a săvârșit fapta.

(2) Fapta prevăzută în alin. (1), săvârșită de una dintre persoanele prevăzute în art. 175 alin. (2), constituie infracțiune numai când este comisă în legătură cu neîndeplinirea, întârzierea îndeplinirii unui act privitor la îndatoririle sale legale sau în legătură cu efectuarea unui act contrar acestor îndatoriri.”;

Art. 21 din Codul penal — Exercitarea unui drept sau îndeplinirea unei obligații

„Art. 21. — (1) Este justificată fapta prevăzută de legea penală constând în exercitarea unui drept recunoscut de lege sau în îndeplinirea unei obligații impuse de lege, cu respectarea condițiilor și limitelor prevăzute de aceasta.

(2) Este de asemenea justificată fapta prevăzută de legea penală constând în îndeplinirea unei obligații impuse de autoritatea competentă, în forma prevăzută de lege, dacă aceasta nu este în mod vădit ilegală.”

Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, republicată, cu modificările și completările ulterioare

„Art. 31. — (1) Pentru activitatea desfășurată, funcționarii publici au dreptul la un salariu compus din:

a) salariul de bază;

b) sporul pentru vechime în muncă;

c) abrogat;

d) abrogat.

(2) Funcționarii publici beneficiază de prime și alte drepturi salariale, în condițiile legii.

(3) Salarizarea funcționarilor publici se face în conformitate cu prevederile legii privind stabilirea sistemului unitar de salarizare pentru funcționarii publici.”;

„Art. 43. — (1) Funcționarii publici au obligația să își îndeplinească cu profesionalism, imparțialitate și în conformitate cu legea îndatoririle de serviciu și să se abțină de la orice faptă care ar putea aduce prejudicii persoanelor fizice sau juridice ori prestigiului corpului funcționarilor publici.

(2) Funcționarii publici de conducere sunt obligați să sprijine propunerile și inițiativele motivate ale personalului din subordine, în vederea îmbunătățirii activității autorității sau instituției publice în care își desfășoară activitatea, precum și a calității serviciilor publice oferite cetățenilor.

(3) Funcționarii publici au îndatorirea de a respecta normele de conduită profesională și civică prevăzute de lege.”;

„Art. 47. — (1) Funcționarilor publici le este interzis să solicite sau să accepte, direct sau indirect, pentru ei sau pentru alții, în considerarea funcției lor publice, daruri sau alte avantaje.

(2) La numirea într-o funcție publică, precum și la încetarea raportului de serviciu, funcționarii publici sunt obligați să prezinte, în condițiile legii, conducătorului autorității sau instituției publice declarația de avere. Declarația de avere se actualizează anual, potrivit legii.”

Legea nr. 80/1995 privind Statutul cadrelor militare, cu modificările și completările ulterioare

„Art. 1. — Prin cadre militare, în sensul prezentei legi, se înțelege cetățenii români cărora li s-a acordat grad de ofițer, maistru militar sau subofițer, în raport cu pregătirea lor militară și de specialitate, în condițiile prevăzute de lege.

Cadrele militare sunt în serviciul națiunii.”;

„Art. 6. — În exercitarea atribuțiilor ce le revin potrivit legii și prevederilor regulamentelor militare, ofițerii, maistrii militari și subofițerii sunt investiți cu exercițiul autorității publice, bucurându-se de protecție potrivit legii penale. [...]”;

„Art. 7. — *Îndatoririle, drepturile și libertățile cadrelor militare sunt cele stabilite de Constituția României, de legile țării și de prezentul statut.*

Profesia de ofițer, maistru militar sau subofițer în activitate incumbă îndatoriri suplimentare, precum și interzicerea ori restrângerea exercitării unor drepturi și libertăți, potrivit legii.”;

„Art. 9. — (1) *Cadrele militare în activitate au dreptul la:*

a) *solda lunară, compusă din solda de grad, solda de funcție, gradații și indemnizații, precum și la prime, premii, sporuri și alte drepturi bănești, ale căror cuantumuri se stabilesc prin hotărâre a Guvernului;*

b) *echipament, hrană, asistență medicală, medicamente, locuință de serviciu, gratuite, concedii și scutiri medicale plătite, în condițiile stabilite prin hotărâre a Guvernului;*

c) *abrogat;*

d) *documente de transport gratuit pentru efectuarea concediului de odihnă sau în cazul mutării dintr-o garnizoană în alta, potrivit reglementărilor în vigoare;*

e) *suportarea de către Ministerul Apărării Naționale a sumelor necesare pentru asigurarea asistenței juridice a cadrelor militare pentru fapte săvârșite de către acestea în exercitarea, potrivit legii, a atribuțiilor de serviciu, în condițiile stabilite prin ordin al ministrului apărării naționale.”*

Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, cu modificările și completările ulterioare

„Art. 2. — (1) *Asistența de sănătate publică reprezintă efortul organizat al societății în vederea protejării și promovării sănătății populației. Asistența de sănătate publică se realizează prin ansamblul măsurilor politico-legislative, al programelor și strategiilor adresate determinantilor stării de sănătate, precum și prin organizarea instituțiilor pentru furnizarea tuturor serviciilor necesare. [...]*”

„Art. 165. — (1) *Spitalul este unitatea sanitară cu paturi, de utilitate publică, cu personalitate juridică, ce furnizează servicii medicale.*

(2) *Spitalul poate fi public, public cu secții sau compartimente private sau privat. Spitalele de urgență se înființează și funcționează numai ca spitale publice.*

(3) *Spitalele publice, prin secțiile, respectiv compartimentele private, și spitalele private pot furniza servicii medicale decontate din asigurările sociale de sănătate, în condițiile stabilite în Contractul-cadru privind condițiile acordării asistenței medicale în cadrul sistemului de asigurări sociale de sănătate, din alte tipuri de asigurări de sănătate, precum și servicii medicale cu plată, în condițiile legii.”;*

„Art. 168. — (1) *Spitalul asigură condiții de investigații medicale, tratament, cazare, igienă, alimentație și de prevenire a infecțiilor nozocomiale, conform normelor aprobate prin ordin al ministrului sănătății publice.*

(2) *Spitalul răspunde, în condițiile legii, pentru calitatea actului medical, pentru respectarea condițiilor de cazare, igienă, alimentație și de prevenire a infecțiilor nozocomiale, precum și pentru acoperirea prejudiciilor cauzate pacienților.”;*

„Art. 171. — (1) *Spitalele se organizează și funcționează, pe criteriul teritorial, în spitale regionale, spitale județene și spitale locale (municipale, orașenești sau comunale).*

(2) *Spitalele se organizează și funcționează, în funcție de specificul patologiei, în spitale generale, spitale de urgență, spitale de specialitate și spitale pentru bolnavi cu afecțiuni cronice.*

(3) *Spitalele se organizează și funcționează, în funcție de regimul proprietății, în:*

a) *spitale publice, organizate ca instituții publice;*

b) *spitale private, organizate ca persoane juridice de drept privat;*

c) *spitale publice în care funcționează și secții private.*

(4) *Din punct de vedere al învățământului și al cercetării științifice medicale, spitalele pot fi:*

a) *spitale clinice cu secții universitare;*

b) *institute.*

(5) *În funcție de competențe, spitalele pot fi clasificate pe categorii. Criteriile în funcție de care se face clasificarea se aprobă prin ordin al ministrului sănătății.”;*

„Art. 188. — (1) *Spitalele publice sunt instituții publice finanțate integral din venituri proprii și funcționează pe principiul autonomiei financiare. Veniturile proprii ale spitalelor publice provin din sumele încasate pentru serviciile medicale, alte prestații efectuate pe bază de contract, precum și din alte surse, conform legii.”;*

„Art. 190. — (1) *Spitalele publice din rețeaua Ministerului Sănătății și ale ministerelor și instituțiilor cu rețea sanitară proprie, cu excepția spitalelor din rețeaua autorităților administrației publice locale, primesc, în completare, sume de la bugetul de stat sau de la bugetele locale, care vor fi utilizate numai pentru destinațiile pentru care au fost alocate, după cum urmează:*

a) *de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Sănătății sau al ministerelor ori instituțiilor centrale cu rețea sanitară proprie, precum și prin bugetul Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, pentru spitalele clinice cu secții universitare;*

b) *de la bugetul propriu al județului, pentru spitalele județene;*

c) *de la bugetele locale, pentru spitalele de interes județean sau local.[...]*

(5) *Spitalele publice pot realiza venituri suplimentare din:*

a) *donății și sponsorizări;*

b) *legate; [...]*”

Art. 21 „Comportamentul profesional și etic” din anexa nr. 2 la Hotărârea Adunării generale naționale a Colegiului Medicilor din România nr. 2/2012 privind adoptarea Statutului și a Codului de deontologie medicală ale Colegiului Medicilor din România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 298 din 7 mai 2012.

„(1) *Medicul trebuie să fie un model de comportament profesional și etic, fiind în permanență preocupat de creșterea nivelului său profesional și moral, a autorității și prestigiului profesiei medicale. [...]*”

X. Punctul de vedere al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție

Ministerului Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție — a propus următoarea soluție cu privire la chestiunile de drept ce fac obiectul sesizării:

În aplicarea dispozițiilor art. 34 alin. (2) din Legea drepturilor pacientului nr. 46/2003 se interpretează în sensul că *fapta medicului de a primi plăți suplimentare sau donații de la pacienți nu constituie exercitarea unui drept recunoscut de lege, neatrăgând incidenta dispozițiilor art. 21 alin. (1) teza I din Codul penal.*

XI. Raportul asupra chestiunii de drept supuse dezlegării

Referitor la chestiunea de drept a cărei dezlegare se solicită, opinia judecătorului-raportor a fost în sensul că *fapta medicului angajat cu contract de muncă într-o unitate spitalicească din sistemul public de sănătate, care are calitatea de funcționar public, în accepțiunea dispozițiilor art. 175 alin. (1) lit. b) teza a II-a din Codul penal, de a primi plăți suplimentare sau donații de la pacienți, în condițiile art. 34 alin. (2) din Legea drepturilor pacientului nr. 46/2003, nu constituie o exercitare a unui drept*

recunoscut de lege având ca urmare incidența dispozițiilor art. 21 alin. (1) teza I din Codul penal.

XII. Înalta Curte de Casație și Justiție

Examinând sesizarea formulată de Curtea Militară de Apel București în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, raportul întocmit de judecătorul-raportor și chestiunea de drept ce se solicită a fi dezlegată, reține următoarele:

A. Cu privire la admisibilitatea sesizării:

În conformitate cu dispozițiile art. 475 din Codul de procedură penală, „Dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că există o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective și asupra căreia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată”.

Sesizarea ce face obiectul cauzei de față este admisibilă, fiind îndeplinite toate condițiile prevăzute de art. 475 din Codul de procedură penală. Astfel: Dosarul nr. 34/753/2013 se află pe rolul Curții Militare de Apel București, în faza de judecată a apelurilor declarate de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție — Direcția Națională Anticorupție — Secția pentru combaterea infracțiunilor de corupție săvârșite de militari și de inculpatul M.I. împotriva Sentinței penale nr. 21 pronunțate de Tribunalul Militar București la data de 26 martie 2014;

— există o chestiune de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei referitoare la infracțiunea de primire de foloase necuvenite, faptă prevăzută și pedepsită de art. 256 din Codul penal anterior;

— problema de drept enunțată este nouă, deoarece, prin consultarea jurisprudenței, s-a constatat că asupra acestei chestiuni Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii, iar existența chestiunii de drept s-a constatat în cursul judecății.

B. Referitor la chestiunea de drept a cărei dezlegare s-a solicitat

Dezlegarea chestiunii de drept cu care Înalta Curte a fost sesizată, respectiv să se stabilească dacă fapta medicului, care are calitatea de funcționar public, de a primi plăți suplimentare sau donații de la pacienți, în condițiile art. 34 alin. (2) din Legea drepturilor pacientului nr. 46/2003, constituie sau nu o exercitare a unui drept recunoscut de lege, având ca urmare incidența dispozițiilor art. 21 alin. (1) teza I din Codul penal, presupune lămurirea prealabilă a următoarelor chestiuni de drept:

— care este înțelesul condiției *cu respectarea legii* și, dacă această condiție, prevăzută de art. 34 alin. (2), are același conținut în cazul medicului angajat sau care își desfășoară activitatea în unități spitalicești/unități medicale private, respectiv în cazul medicului angajat cu contract de muncă într-o unitate spitalicească din sistemul public de sănătate;

— dacă în cazul medicului angajat cu contract de muncă într-o unitate spitalicească din sistemul public de sănătate există incapacități/interdicții de a primi plăți suplimentare sau donații.

Conform unor opinii, art. 34 alin. (2) din Legea drepturilor pacientului nr. 46/2003 ar reglementa expres dreptul pacientului la recunoștință.

Dreptul la recunoștință în sens larg ar putea intra în discuție și în cazul altor profesii în care, particular, se creează o anumită

legătură interpersonală ca urmare a unei acțiuni/ activități/ intervenții de excepție, cu rezultate deosebite (cazul polițistului care, riscându-și propria viață, fie în timpul programului, fie în afara acestuia, intervine și salvează viața victimei supuse unei grave agresiuni; cazul pompierului care, punându-și viața în pericol, dincolo de limitele rezonabile impuse de lege profesiei, salvează viața unei persoane într-o casă incendiată; cazul educatorului ori profesorului care, printr-o activitate deosebită, educă și cizelează aptitudini și abilități de excepție unui elev care câștigă premii naționale/internaționale și dobândește consacrare într-un domeniu al culturii, științei etc.).

În cauza penală aflată pe rolul instanței care a sesizat Înalta Curte de Casație și Justiție, la aceste aspecte se adaugă o particularitate rezultată din *calitatea de militar* a medicului, adică persoană care este supusă și altor rigori impuse de *statutul de militar*, iar nu numai de *statutul de medic într-o unitate publică*.

Deși legiuitorul a adoptat, în anul 2003, deci **în urmă cu peste 12 ani**, norma înscrisă în art. 34 alin. (2) din Legea nr. 46/2003, până în prezent nu au fost elaborate și publicate acte normative subsecvente prin care să detalieze textul legal și să explice: — noțiunea de „**plăți suplimentare**”; — condiția „**cu respectarea legii**”.

Această situație poate sugera fie ipoteza că, ulterior adoptării legii, cu referire la art. 34 alin. (2), nu s-au apreciat necesare completări, textul urmând să fie aplicat în **condițiile generale ale legii**, fie ipoteza **nefinalizării demersului legislativ** (Ordinul ministrului sănătății nr. 386/2004 privind aprobarea Normelor de aplicare a Legii drepturilor pacientului nr. 46/2003, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 356 din 22 aprilie 2004).

Dacă art. 34 alin. (2) din Legea drepturilor pacientului nr. 46/2003 prevede posibilitatea pacientului (chiar interpretată ca un *veritabil drept al pacientului*) de a oferi plăți suplimentare sau donații medicului („*Pacientul poate oferi angajaților sau unității unde a fost îngrijit plăți suplimentare sau donații, cu respectarea legii*”), această posibilitate recunoscută legislativ pacientului nu impune obligația medicului de a accepta aceste liberalități.

Examinarea jurisprudenței instanțelor din România, așa cum aceasta este publicată în modalități accesibile (informatic), nu a relevat cauze penale în care oferirea de către pacient de plăți suplimentare sau donații medicului din unități spitalicești publice a fost realizată „*cu respectarea legii*”, iar pacientul sau medicul au fost trimiși în judecată și, respectiv, condamnați ori achitați.

De asemenea, opiniile specialiștilor au avut în vedere, în exclusivitate, aspectul teoretic, fără examinarea unor incompatibilități/interdicții/restrângeri de drepturi impuse de *statutul de funcționar public, respectiv de statutul de militar* al medicului care primește de la pacient plăți suplimentare sau donații, în exercitarea *dreptului la recunoștință* menționat în art. 34 alin. (2) din Legea drepturilor pacientului nr. 46/2003.

În Codul penal „Carol al II-lea”, această cauză justificativă era definită ca „*ordinul legii și comanda autorității legitime*”. Existența unei obligații impuse de lege sau a unei obligații impuse de autoritatea competentă de a se comite o faptă care întrunește trăsăturile esențiale ale unei infracțiuni naște un *conflict între voința legiuitorului care ordonă sau autorizează o faptă și tot voința legiuitorului prin care incriminează o faptă săvârșită în executarea sau cu autorizarea legii*. Un astfel de conflict nu poate fi soluționat decât de legiuitor, care trebuie să stabilească în ce condiții are prioritate ordinul sau autorizația legii față de voința exprimată în norma de incriminare. Această cauză justificativă exprimă interesele ordinii juridice de ansamblu, de a fi respectată voința autorității publice de la care

emană, ca o garanție a legalității. În multe cazuri, ordinul legii justifică acțiunile menționate, dacă acestea se mențin în limitele necesității care a impus utilizarea lor. Justificarea acestor fapte prevăzute de legea penală, săvârșite din ordinul legii, este fundamentată mai întâi pe utilitatea ei socială și apoi pe ideea că ea exprimă voința legii care a ordonat-o, și nu voința celui care a executat ordinul.

În situația acestei cauze justificative făptuitorul **se supune legii sau autorității legitime**, săvârșind o faptă prevăzută de legea penală, cu voință și conștiință (de exemplu, gardianul care îl împușcă mortal pe deținutul care fuge de sub escortă este apărut de pedeapsă pentru că legea reglementează o astfel de situație, prevăzând că armele pot fi folosite în această situație). Din acest motiv, „*ordinul legii sau al autorității legitime*” era cunoscut sub denumirea de „*teoria supunerii pasive*”.

În „*Expunerea de motive, secțiunea 1, titlul proiectului de act normativ, Codul penal*” se menționează următoarele:

„*Capitolul al II-lea este consacrat cauzelor justificative, împrejurări care înlătură cea de-a doua dintre trăsăturile esențiale ale infracțiunii — caracterul nejustificat. Este vorba de împrejurări care operează in rem, efectele lor fiind extinse și asupra participanților.*”

Exercitarea unui drept și îndeplinirea unei obligații au aceeași sferă de cuprindere ca și „*ordinul sau autorizarea legii și comanda autorității legitime*” consacrată de Codul penal din 1936, reprezentând însă o formulare modernă a acestei cauze justificative, pentru care a optat majoritatea legislațiilor (art. 20 pct. 7 din Codul penal spaniol, art. 51 din Codul penal italian, art. 36 din Codul penal portughez etc.)”.

În doctrina juridică modernă această cauză justificativă este cunoscută sub denumirea „*ordinul sau autorizarea legii și comanda autorității legitime*”, cele mai frecvente referiri fiind cu privire la „*dreptul de corecție al părinților asupra copiilor minori*”, „*exercitarea unor drepturi constituționale*”, „*autorizarea oficială*” și, în sfârșit, „*exercitarea unor drepturi ale creditorului*”.

În demersul juridic menționat este obligatoriu a se face aplicarea Deciziei Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 26/HP din data de 3 decembrie 2014, prin care s-a statuat că „*medicul angajat cu contract de muncă într-o unitate spitalicească din sistemul public de sănătate are calitatea de funcționar public în accepțiunea dispozițiilor art. 175 alin. (1) lit. b) teza a II-a din Codul penal*”.

De asemenea, este obligatorie examinarea principiilor menționate în Decizia nr. 2/2014 a Curții Constituționale a României în care se arată:

„*statutul juridic distinct, privilegiat, sub aspectul răspunderii penale, contravine principiului egalității în drepturi a cetățenilor consacrat de art. 16 alin. (1) din Constituție, potrivit căruia «cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări». Mai mult, dispozițiile art. 1 pct. 5 și art. 11 pct. 3 din Legea pentru modificarea și completarea unor acte normative contravin și prevederilor art. 16 alin. (2) din Constituție. Într-adevăr, în măsura în care anumite subiecte de drept sunt excluse, prin efectul unei dispoziții legale adoptate în considerarea lor și aplicabile numai în ceea ce le privește, incidenței unei reglementări legale constituind dreptul comun în materie, dispozițiile legale în cauză nesocotesc principiul constituțional potrivit căruia «nimeni nu este mai presus de lege».*”

Chiar dacă se admite existența unui drept al medicului de a primi plăți suplimentare sau donații, corelativ dreptului pacientului de a oferi angajaților sau unității unde a fost îngrijit plăți suplimentare ori donații, cu respectarea legii, este evident că „*respectarea legii*” se referă atât la respectarea legii de

„*pacient*”, cât și la respectarea legii de „*angajații unității*”, atunci când, pe de o parte, pacientul oferă plăți suplimentare sau donații, iar, pe de altă parte, „*angajații*” unității medicale primesc aceste plăți suplimentare sau donații.

Este posibil ca pacientul să ofere plăți suplimentare sau donații, cu respectarea legii (împrejurare care poate fi de natură să excludă orice răspundere penală), însă primirea acestora să nu se facă de către „*angajați*” cu respectarea legii deoarece chiar legea interzice primirea unor plăți suplimentare sau donații de către aceștia din urmă.

Or, potrivit principiilor care stau la baza Statutului funcționarilor publici (Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, cu modificările și completările ulterioare):

„*Art. 31. — (1) Pentru activitatea desfășurată, funcționarii publici au dreptul la un salariu compus din:*

- a) salariul de bază;*
- b) sporul pentru vechime în muncă;*
- c) abrogat;*
- d) abrogat.*

(2) Funcționarii publici beneficiază de prime și alte drepturi salariale, în condițiile legii.

(3) Salarizarea funcționarilor publici se face în conformitate cu prevederile legii privind stabilirea sistemului unitar de salarizare pentru funcționarii publici.”;

„*Art. 43. — Funcționarii publici au obligația să își îndeplinească cu profesionalism, imparțialitate și în conformitate cu legea îndatoririle de serviciu și să se abțină de la orice faptă care ar putea aduce prejudicii persoanelor fizice sau juridice ori prestigiului corpului funcționarilor publici.*

(2) Funcționarii publici de conducere sunt obligați să sprijine propunerile și inițiativele motivate ale personalului din subordine, în vederea îmbunătățirii activității autorității sau instituției publice în care își desfășoară activitatea, precum și a calității serviciilor publice oferite cetățenilor.

(3) Funcționarii publici au îndatorirea de a respecta normele de conduită profesională și civică prevăzută de lege.”;

„*Art. 47. — (1) Funcționarilor publici le este interzis să solicite sau să accepte, direct sau indirect, pentru ei sau pentru alții, în considerarea funcției lor publice, daruri sau alte avantaje.*

(2) La numirea într-o funcție publică, precum și la încetarea raportului de serviciu, funcționarii publici sunt obligați să prezinte, în condițiile legii, conducătorului autorității sau instituției publice declarația de avere. Declarația de avere se actualizează anual, potrivit legii.”

Cu privire la particularitatea cauzei penale în care a fost sesizată Înalta Curte (calitatea de militar a medicului), se mai rețin următoarele:

Conform Legii nr. 80/1995 privind Statutul cadrelor militare, cu modificările și completările ulterioare:

„*Art. 1. — Prin cadre militare, în sensul prezentei legi, se înțelege cetățenii români cărora li s-a acordat grad de ofițer, maistru militar sau subofițer, în raport cu pregătirea lor militară și de specialitate, în condițiile prevăzute de lege.*

Cadrele militare sunt în serviciul națiunii.”;

„*Art. 6. — În exercitarea atribuțiilor ce le revin potrivit legii și prevederilor regulamentelor militare, ofițerii, maistrilor militari și subofițerii sunt investiți cu exercițiul autorității publice, bucurându-se de protecție potrivit legii penale. [...];*

Art. 7. — Îndatoririle, drepturile și libertățile cadrelor militare sunt cele stabilite de Constituția României, de legile țării și de prezentul statut.

Profesia de ofițer, maistru militar sau subofițer în activitate incumbă îndatoriri suplimentare, precum și interzicerea ori restrângerea exercitării unor drepturi și libertăți, potrivit legii.”;

„Art. 9. — „Cadrele militare în activitate au dreptul la:

a) solda lunară, compusă din solda de grad, solda de funcție, gradații și indemnizații, precum și la prime, premii, sporuri și alte drepturi bănești, ale căror cuantumuri se stabilesc prin hotărâre a Guvernului;

b) echipament, hrană, asistență medicală, medicamente, locuință de serviciu, gratuite, concedii și scutiri medicale plătite, în condițiile stabilite prin hotărâre a Guvernului;

c) reduceri sau scutiri de impozit pe venit și ale cuantumului chiriei, ajutoare și alte drepturi, potrivit reglementărilor în vigoare;

d) documente de transport gratuit pentru efectuarea concediului de odihnă sau în cazul mutării dintr-o garnizoană în alta, potrivit reglementărilor în vigoare;

e) suportarea de către Ministerul Apărării Naționale a sumelor necesare pentru asigurarea asistenței juridice a cadrelor militare pentru fapte săvârșite de către acestea în exercitarea, potrivit legii, a atribuțiilor de serviciu, în condițiile stabilite prin ordin al ministrului apărării naționale.”

În măsura în care prin Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 26/HP din data de 3 decembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 24 din 13 ianuarie 2015, s-a statuat că „medicul (angajat cu contract de muncă într-o unitate spitalicească din sistemul public de sănătate are calitatea de funcționar public în accepțiunea dispozițiilor art. 175 alin. (1) lit. b) teza a II-a din Codul penal”, se deduce consecința juridică că medicul care are calitatea de funcționar public (angajat al unei unități spitalicești din sistemul public de sănătate) nu poate primi plăți suplimentare sau donații de la

pacienți, în condițiile art. 34 alin. (2) din Legea drepturilor pacientului nr. 46/2003.

O concluzie contrară ar fi de natură, pe de o parte, să aducă atingere celor statuate prin Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 26/HP din data de 3 decembrie 2014, iar, pe de altă parte, să instituie o excepție de la obligațiile impuse prin lege oricărui funcționar public, indiferent de semnificația/ințelesul noțiunii de „funcționar public” din dreptul administrativ sau din dreptul penal, astfel cum s-a statuat prin Decizia nr. 2/2014 a Curții Constituționale a României.

Pentru considerentele expuse, se va admite sesizarea formulată de Curtea Militară de Apel București în Dosarul nr. 34/753/2013, prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea de principiu a problemei de drept dacă fapta medicului, care are calitatea de funcționar public, de a primi plăți suplimentare sau donații de la pacienți, în condițiile art. 34 alin. (2) din Legea drepturilor pacientului nr. 46/2003, constituie sau nu o exercitare a unui drept recunoscut de lege, având ca urmare incidența dispozițiilor art. 21 alin. (1) teza I din Codul penal.

Va stabili că fapta medicului angajat cu contract de muncă într-o unitate spitalicească din sistemul public de sănătate, care are calitatea de funcționar public, în accepțiunea dispozițiilor art. 175 alin. (1) lit. b) teza a II-a din Codul penal, de a primi plăți suplimentare sau donații de la pacienți, în condițiile art. 34 alin. (2) din Legea drepturilor pacientului nr. 46/2003, nu constituie o exercitare a unui drept recunoscut de lege având ca urmare incidența dispozițiilor art. 21 alin. (1) teza I din Codul penal.

În consecință, în temeiul art. 475 și art. 477 din Codul de procedură penală,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Admite sesizarea formulată de Curtea Militară de Apel, în Dosarul nr. 34/753/2013, prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea de principiu a problemei de drept: „dacă fapta medicului, care are calitatea de funcționar public, de a primi plăți suplimentare sau donații de la pacienți, în condițiile art. 34 alin. 2 din Legea drepturilor pacientului nr. 46/2003, constituie sau nu o exercitare a unui drept recunoscut de lege, având ca urmare incidența dispozițiilor art. 21 alin. 1 teza I din C. pen.”.

Stabilește că fapta medicului angajat cu contract de muncă într-o unitate spitalicească din sistemul public de sănătate, care are calitatea de funcționar public, în accepțiunea dispozițiilor art. 175 alin. 1 lit. b teza a II-a din Codul penal, de a primi plăți suplimentare sau donații de la pacienți, în condițiile art. 34 alin. 2 din Legea drepturilor pacientului nr. 46/2003, nu constituie o exercitare a unui drept recunoscut de lege având ca urmare incidența dispozițiilor art. 21 alin. 1 teza I-a din C. pen.

Obligatorie de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, potrivit art. 477 alin. (3) Cod procedură penală. Pronunțată în ședință publică astăzi, 4 iunie 2015.

PREȘEDINTELE SECȚIEI PENALE A ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE
ȘI JUSTIȚIE

judecător **Mirela Sorina Popescu**

Magistrat-asistent,
Mihaela Albu

ABONAMENTE LA PUBLICAȚIILE OFICIALE PE SUPORT FIZIC
— Prețuri pentru anul 2015 —

Nr. crt.	Denumirea publicației	Număr de apariții anuale	Valoare (TVA 9% inclus) — lei		
			12 luni	3 luni	1 lună
1.	Monitorul Oficial, Partea I	920	1.310	360	131
2.	Monitorul Oficial, Partea I, limba maghiară	60	1.640		150
3.	Monitorul Oficial, Partea a II-a	200	2.460		220
4.	Monitorul Oficial, Partea a III-a	550	470		50
5.	Monitorul Oficial, Partea a IV-a	6.600	1.880		170
6.	Monitorul Oficial, Partea a VI-a	252	1.750		160
7.	Monitorul Oficial, Partea a VII-a	48	600		55
8.	Colecția Legislația României	4	500	130	
9.	Colecția Hotărâri ale Guvernului României	12	800		75

NOTĂ:

Monitorul Oficial, Partea I bis, se multiplică și se achiziționează pe bază de comandă.

ABONAMENTE LA PRODUSELE ÎN FORMAT ELECTRONIC
— Prețuri pentru anul 2015 —

Produs	Abonamentul FLEXIBIL (Monitorul Oficial, Partea I + alte 3 părți ale Monitorului Oficial, la alegere)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	60	150	380	910	2.000	550	1.380	3.450	8.280	18.220
ExpertMO	100	250	630	1.510	3.320	1.000	2.500	6.250	15.000	33.000

Produs	Abonamentul COMPLET (Monitorul Oficial, Partea I + toate celelalte părți ale Monitorului Oficial)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	70	180	450	1.080	2.380	650	1.630	4.080	9.790	21.540
ExpertMO	120	300	750	1.800	3.960	1.200	3.000	7.500	18.000	39.600

Colecția Monitorul Oficial în format electronic, oricare dintre părțile acestuia	70 lei/an
--	-----------

Prețurile sunt exprimate în lei și conțin TVA.

Mai multe informații puteți găsi pe site-ul www.expert-monitor.ro, unde puteți aplica online comanda.

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro
Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.70, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72
Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

